

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Το κείμενο αναφέρεται στην επιστήμη και τον ρόλο των επιστημόνων. Αρχικά, εξηγεί ότι πρόκειται για συνεχή κατάκτηση της γνώσης, διαφοροποιώντας την από την τεχνολογία που έχει πρακτική εφαρμογή. Επισημαίνεται ότι η ταχύτατη ανάπτυξή της έχει βελτιώσει τις συνθήκες της ζωής έχει, όμως, υπονομεύσει τις ανθρωπιστικές αξίες. Έτσι, ο επιστήμονας οφείλει να ελέγχει την επιστημονική γνώση που παράγει και να εξετάζει τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από την αξιοποίησή της με γνώμονα την κοινωνική ευθύνη. Δεν είναι όμως πάντα δική του ευθύνη η ορθή χρήση της, καταλήγοντας ότι είναι απαραίτητος ο επαναπροσδιορισμός των ανθρωπιστικών στόχων της επιστήμης από επιστήμονες με υψηλά ιδανικά.

B.1

α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Σωστό

B2. α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της σύγκρισης αντίθεσης. Ειδικότερα ο συγγραφέας συγκρίνει την επιστήμη με την τεχνολογία και παρουσιάζει τις διαφορές των δύο ως προς τους στόχους τους («Επιστήμη, βέβαια, και τεχνολογία δεν ταυτίζονται...του ανθρώπου»).

Εναλλακτικά αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης.

β) βέβαια = επιβεβαίωση

εάν = προϋπόθεση

όμως = αντίθεση

για τούτο = αιτιολόγηση

δηλαδή = επεξήγηση

B3. α) αέναιος = διαρκής

προσηλωμένη = αφοσιωμένη

εγείρουν = ξεσηκώνουν

αλλοτριώνουν = αποξενώνουν

καταστρεπτικό = επιβλαβές

β) συγκεκριμένο ≠ αφηρημένο

βελτίωσε ≠ επιδείνωσε

ευθύνη ≠ ανευθυνότητα

υλική ≠ πνευματική

ελευθερία ≠ εξανδραποδισμός

B4. α) Με το ασύνδετο σχήμα ο λόγος αποκτά ταχύτητα, ζωντάνια, παραστατικότητα και λογοτεχνική διάσταση. Ταυτόχρονα η ροή γίνεται γρήγορη και καταιγιστική.

β) Η ρητορική ερώτηση έχει συνδετικό –μεταβατικό ρόλο. Επίσης, προσδίδει στον λόγο ζωντάνια και παραστατικότητα.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

Χρειάζεται προσφώνηση, αποφώνηση, προφορικό ύφος (χρήση α' και β' ρηματικού προσώπου), μικροπερίοδος λόγος, επαναλήψεις προσφωνήσεων και καίριων σημείων της ομιλίας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κυρίες και κύριοι,

Φίλες και φίλοι,

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας στην τελετή αποφοίτησης του σχολείου μας σε μια εκδήλωση ιδιαίτερος συγκινητική για όλους μας, γονείς και μαθητές. Πέρα, όμως, από συγκίνηση αρχίζουν να εγείρονται νέες σκέψεις και προβληματισμοί για όσα μας περιμένουν στο μέλλον. Πολλοί από εμάς σύντομα θα είμαστε φοιτητές και φοιτήτριες και μελλοντικοί λειτουργοί της επιστήμης. Όλα αυτά μας γεμίζουν με ερωτήματα για τον ρόλο της επιστήμης στη σύγχρονη εποχή, αλλά-κυρίως- για τη στάση που καλείται να κρατήσει ο επιστήμονας σήμερα.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Ζητούμενο α': Ποιος είναι ο ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων;

- Αρχικά, η ανάπτυξη της επιστήμης συμβάλλει στον περαιτέρω εμπλουτισμό της γνώσης και στην επέκταση του θεσμού της εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου διευρύνεται η σκέψη και η κριτική του ανθρώπου, καταπολεμούνται η άγνοια, οι προκαταλήψεις και οι φόβοι, δίνονται απαντήσεις στα υπαρξιακά ερωτήματα και στην ανθρώπινη περιέργεια. Έτσι, επικρατεί στην ανθρώπινη σκέψη και πράξη ο ορθολογισμός και η ψυχραιμία, προϋποθέσεις αναγκαίες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ζωής.
- Πέρα από τον πνευματικό ρόλο της επιστήμης μπορούμε να εξάrouμε τη συμβολή της στην επίλυση πολλών προβλημάτων και στην παροχή πλήθους διευκολύνσεων. Για παράδειγμα, έχει καταστεί εφικτή η πρόληψη και η αντιμετώπιση ασθενειών που στο παρελθόν ευθύνονταν για τα υψηλά ποσοστά θνησιμότητας. Επίσης,

η ανάπτυξη της φαρμακευτικής και του κλάδου των τροφίμων συνέβαλαν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου.

- Παράλληλα, κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει τον ρόλο της επιστήμης στον τομέα της εργασίας. Η ανάπτυξη της επιστήμης άλλαξε καθοριστικά τον τρόπο διεξαγωγής της εργασίας. Ο άνθρωπος καταβάλλει λιγότερο μυϊκό μόχθο, η εργασία του ολοκληρώνεται σε συντομότερο χρονικό διάστημα, εξασφαλίζοντας περισσότερο ελεύθερο χρόνο, που μπορεί να διαθέσει για την προσωπική του ολοκλήρωση.
- Τέλος, η ανάπτυξη της επιστήμης είναι ένας από τους παράγοντες της τεχνολογικής εξέλιξης. Η τεχνολογία προσφέρει ένα πλήθος συσκευών και επιτευγμάτων, τα οποία βελτίωσαν τη ζωή μας σε πολλά επίπεδα (π.χ. μετακινήσεις, επικοινωνία, εκπαίδευση κλπ.)

Ζητούμενο β': Ποια είναι τα ηθικά εφόδια του επιστήμονα που θα του επιτρέψουν να υπηρετήσει αυτό τον στόχο;

Για να αναδειχθεί ο θετικός ρόλος της επιστήμης στη σύγχρονη εποχή, απαιτείται η ενίσχυση των ηθικών εφοδίων του επιστήμονα.

- Ο επιστήμονας πρέπει να λειτουργεί με γνώμονα την αρχή «η επιστήμη για τον άνθρωπο». Καθήκον του είναι η βελτίωση της θέσης του ανθρώπου όχι μόνο υλικά, αλλά πρωτίστως ηθικοπνευματικά. Αυτό θα επιτευχθεί με την καλλιέργειά του σε πνευματικό, ψυχικό και ηθικό επίπεδο. Γι' αυτό δεν αρκεί η αποκλειστική του ενασχόληση με το επιστημονικό του αντικείμενο, αλλά και η ολόπλευρη καλλιέργειά του μέσω της μελέτης της φιλοσοφίας, της λογοτεχνίας και της τέχνης γενικότερα.
- Άλλο ένα ηθικό εφόδιο που πρέπει να έχει ένας επιστήμονας είναι το υψηλό αίσθημα ευθύνης. Ο επιστήμονας που είναι πολιτικά ουδέτερος ενδέχεται να ολιγωρεί για τις επιπτώσεις του έργου του στην κοινωνία, στον άνθρωπο, στο περιβάλλον. Αντιθέτως, ο επιστήμονας εκείνος που δεν βλέπει το αντικείμενό του ως βιοποριστικό επάγγελμα, αλλά ως κοινωνικό λειτούργημα έχει απόλυτη συναίσθηση των πράξεών του και της κοινωνικής του ευθύνης.
- Τέλος, η ανθρωπιά είναι ίσως το σημαντικότερο ηθικό εφόδιο του επιστήμονα. Η επίδειξη ευαισθησίας, η εθελοντική δράση, η

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

ουσιαστική ενασχόληση του επιστήμονα με τα κοινά συγκαταλέγονται στις αρετές που έχει ο λειτουργός της επιστήμης. Γιατί πέρα από επαγγελματίας, ο επιστήμονας είναι πνευματικός άνθρωπος, που πρέπει να αφουγκράζεται τα προβλήματα της εποχής του και να συμμετέχει ενεργά στην προσπάθεια για την επίλυσή τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι, ολοκληρώνοντας την εισήγησή μου θα ήθελα να τονίσω ότι όλοι εμείς που πρόκειται να ακολουθήσουμε τον δύσκολο δρόμο της επιστήμης, οφείλουμε να αναλογιστούμε με υπευθυνότητα τον ρόλο που θα κληθούμε να υπηρετήσουμε. Βασικό μέλημά μας πρέπει να είναι η αφοσίωσή μας στον άνθρωπο και στις αξίες του ανθρωπισμού, επιβεβαιώνοντας την άποψη του Πλάτωνα ότι «πάσα επιστήμη χωριζομένη αρετής πανουργία ου σοφία φαίνεται».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Μ.–ΠΟΥΛΑΚΟΥ Μ.–ΧΑΝΙΩΤΗ Ν.–ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΑΝΗ Μ.